

# Dünya Dillerine Açılan Kapı

Aytül AKAL\*

Çocuk ve ilk gençlik edebiyatımızda yerel konular da işleniyor, evrensel konular da. Yerel olanların içinde nitelikli olanlar var, olmayanlar var. Evrensel konuları ele alan kitapların arasında da niteliklilerin ve niteliksizlerin olduğu gibi...

Aslında konu, doğrudan yazanın niteliğine bağlı. “Ben de yazayım, çocukları da pek severim zaten,” türünden bir hevesle alana atılanlar, “Ah ah çocukluğumu anlatayım da neler yaşamışım görsünler,” diye yazmaya koyulanlar, “Çocuklar için yazmak kolay, iki üç cümleyi yan yana getirir, resimle süslersin, oldu bitti,” zannederek yazarlığa, hele ki çocuklar için yazmaya kalkışanlar varsa eğer, ortaya çıkan kitapların, bırakın dünya dillerine çevrilmesini, ülkemiz çocukları tarafından bile beğenerek okunabileceği söylemez.

Yerel konular işlenebilir, dünya dillerine de çevrilebilir ama nasıl işlendiği önemlidir. Bir de şunu kabul etmek gerekir: Nitelikli ve başarılı da olsa, tamamen yerel motiflere dayanan kitapların, farklı kültürlerdeki çocuk okurla şansı ne olabilir? Alman, Fransız, Japon, İtalyan, vb. bir çocuk okur Türk kültür ve edebiyatı üzerinde özel bir beğeni ve heyecan geliştirmemişse, ona, ülkemizin çocukları ve farklı alışkanlıklarından söz eden kaç kitap okutabilirsiniz? Bir kitap, iki kitap, üç kitap?... Ama evrensel özelliklerle bezeli nitelikli bir kitap, dünyanın her yerinde kolayca kabul görebilir. Nitekim yerli yazarlarımızın, dünya dillerine çevrilmiş böyle birçok kitabı vardır.

Kitaplarımızın dünya dillerine çevrilmesi çalışmalarından yeterince sonuç alınmamasının bir nedeninin de, tanıtım eksikliği olduğunu düşünüyorum. Herhangi bir çeviri kapısı aralandığında, o kapıdan içeriye Türk çocuk ve ilk gençlik edebiyatını uluslararası alanda başarıyla temsil edebilecek kitaplar yerine, tamamen kişisel nedenlerle, niteliğinden kuşku duyacağınız kitaplar sokuşturulmaya çalışılıyorsa, olasıdır ki yabancı ülkelere, edebiyatımızın hâlen o örneklerin seviyesinde olduğu sanılıyordu; pek yaklaşmak istememelerine şaşırılmamak gerek.

\* Çocuk kitabı yazarı.